

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 64/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej KASATKIN & PARTNERS s. r. o., Záhradnícka 29, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 11C/11/2024 z 15. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu o trovách konania. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Tiež požaduje náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalobkyne stranou sporu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 11C/11/2024, v ktorom sa domáhala určenia právnej skutočnosti. Okresný súd rozsudkom z 20. decembra 2024, právoplatným 21. januára 2025, žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaní 1 a 2 majú nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %.
3. Okresný súd uznesením z 24. marca 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol, že výška náhrady trov konania žalovaného 1 a žalovaného 2 je 1 998,33 eur a prijímateľom náhrady trov konania je právna zástupkyňa žalovaného 1 a žalovaného 2. Sťažovateľka napadla toto uznesenie sťažnosťou, v ktorej namietala priznanie náhrady trov konania za úkony ďalšej porady vykonanej 18. júla 2024 a 8. novembra 2024 v trvaní po 4 hodiny a za poradu vykonanú

3. decembra 2024 v trvaní 1 hodiny. Namietala, že od predchádzajúceho úkonu nenastala žiadna zmena skutkového ani právneho stavu, predmetom uskutočnených porád bola vzájomná komunikácia medzi klientom a právnym zástupcom, ktorá je jeho imanentnou zložkou, čo nie je dôvod na osobitné finančné ohodnotenie. Preto odmenu právnej zástupkyňi žalovaných za tieto úkony nemožno považovať za dôvodne a účelne vynaložené trovy, ktoré by mala znášať žalobkyňa.

4. Okresný súd sťažnosť napadnutým uznesením vydaným sudcom zamietol. Námietky týkajúce sa účelnosti a nevyhnutnosti konania namietaných porád vyhodnotil ako nedôvodné, pretože tieto úkony právnej služby možno považovať za účelné a odôvodnené.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zotrváva na názore, že tri sporné porady žalovaných s právnou zástupkyňou neboli objektívne nevyhnutnými úkonmi, ktorých náhradu by mala znášať. Predmetom týchto porád bola vzájomná komunikácia medzi žalovanými a ich právnou zástupkyňou, ktorá je imanentnou zložkou právneho zastupovania klienta. Prvá porada s klientom je už obsahom prvého úkonu právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia), kde bol dostatočný priestor na oboznámenie klientov so žalobou podanou zo strany sťažovateľky a merita veci. V priebehu konania pritom nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, sťažovateľka ako žalobkyňa nepredložila žiadne nové dôkazy ani žiadne nové skutočnosti ako tie, ktoré boli uvedené v žalobe, ktoré by si vyžadovali nevyhnutné porady v takom rozsahu, ako to predložila právna zástupkyňa žalovaných.

6. Podľa sťažovateľky okresný súd ignoroval ustanovenie § 13a ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ktoré výslovne stanovuje, že ak po poslednej porade nasleduje ďalšia porada a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, odmena za takúto poradu advokátovi nepatrí. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol všeobecné frázy bez konkrétneho posúdenia objektívnej potreby jednotlivých porád. Podľa sťažovateľky okresný súd nevykonal individuálne posúdenie každej porady, ale paušálne akceptoval, že akákoľvek porada s klientom je automaticky účelná.

7. Sťažovateľka poukazuje na to, že jediným zdrojom jej príjmu je starobný dôchodok, pričom suma trov konania, na úhradu ktorých bola zaviazaná, predstavuje závažný zásah do jej existencie. Vyjadruje názor, že ako neúspešná strana sporu by mala byť podľa § 251 Civilného sporového poriadku zaviazaná nahradiť iba trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené. Nemalo by však ísť o všetky trovy, ktoré strana vyčíslila.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov konania. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom o účelnosti a odôvodnenosti sporných úkonov právnej služby (porady žalovaných s právnou zástupkyňou konané 18. júla 2024, 8. decembra 2024 a 3. decembra 2024).

9. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania stabilne zastáva názor, že rozhodovanie o trovách konania na všeobecných súdoch prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto také rozhodnutia preskúmava iba celkom výnimočne. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich túto časť konania, napríklad takou interpretáciou a aplikáciou právnych noriem, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

10. Na druhej strane však ústavný súd pripomína, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

11. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v systave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo nej, pričom sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú preskúmané v konaní o ústavnej sťažnosti (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha všeobecne posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému dospel všeobecný súd pri rozhodovaní o náhrade či výške trov konania.

12. Ústavný súd sa ohľadom na námietky sťažovateľky zamerá na posúdenie toho, či napadnuté uznesenie okresného súdu spĺňa požiadavku ústavnosti (či jeho odôvodnenie má kvalitu naplňujúcu obsah čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený názor, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platnými a účinnými hmotnoprávnymi a procesnými normami, nemôžu spôsobiť porušovanie základných ľudských práv.

13. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že závery okresného súdu o účelnosti a dôvodnosti sporných úkonov právnej služby sú v napadnutom uznesení riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, formálnosti a ani arbitrárnosti. Napadnuté uznesenie obsahuje jasné a zrozumiteľné vysvetlenie, že vykonanie ďalších porád bolo reakciou na procesný postup sťažovateľky ako strany v konaní (porady 18. júla 2024 a 8. novembra 2024), resp. súdu (porada 3. decembra 2024), pričom vykonanie týchto úkonov žalovaní okresnému súdu riadne preukázali listinnými dôkazmi. Preto záver okresného súdu, že išlo o úkony odôvodnené a účelné, nie je prejavom zjavného právneho omylu. Zároveň je potrebné uviesť, že žalovaným nebola priznaná náhrada za všetky právnu zástupkyňou vyčíslené trovy konania, keď im okresný súd v uznesení vyššieho súdneho úradníka nepriznal náhradu za poradu 19. decembra 2024 a znížil odmenu o polovicu za zastupovanie žalovaných na pojednávaní 20. decembra 2024, na ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia vo veci podľa § 13a ods. 4 vyhlášky.

14. Nemožno dospieť ani k záveru, že by úvahy okresného súdu nemali oporu v právnej úprave alebo boli zjavne mylné. Základom náhrady trov konania nie je vyhláška, ale § 251 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Práve relatívne otvorený pojem účelnosti trov konania od súdov vyžaduje posúdenie toho, či ten alebo onen úkon právnej služby možno považovať za účelný. Tak tomu bolo aj vo veci sťažovateľky, keď úvahu o účelnosti jednotlivých úkonov nemožno hodnotiť ako extrémne vybočenie zo zákonom daného priestoru na uváženie účelnosti a odôvodnenosti uplatnených trov konania žalovaných. Zároveň nebol zistený rozpor s ustanovením § 13a ods. 3 vyhlášky, ako uvádza sťažovateľka, pretože medzi spornými poradami nasledovali iné úkony právnej služby (písomné podanie na súd vo veci samej z 29. júla 2024, 12. novembra 2024), nebola tak priznaná náhrada za porady nasledujúce po sebe.

15. Treba uzavrieť, že úlohou ústavného súdu pri rozhodnutí o tom, či došlo k porušeniu ústavných práv nesprávnym posúdením účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby v civilnom sporovom konaní, nie je revidovať závery všeobecných súdov, ktoré nie sú prejavom ich svojvôle alebo úplnej rezignácie posúdenia účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby. Len tak môže ústavný súd zostať súdom ústavným a nebyť súdom náhrad trov konania.

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnená námietka nie je opodstatnená a nie je spôsobilá spochybniť ústavnosť napadnutého uznesenia. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o arbitrárnosti alebo nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť namietajúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu